

Herontwikkeling perceel aan de Esschebaan te Boxtel

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling perceel aan de Esschebaan te Boxtel

Ecologische quickscan

Datum 29-11-2017

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	1711-2
<i>Tekst en samenstelling</i>	Jan Maassen
<i>Foto's</i>	Jan Maassen
<i>Foto op omslag</i>	Jan Maassen
<i>Wijze van citeren</i>	J.F.G. Maassen, Herontwikkeling perceel aan de Esschebaan te Boxtel
<i>Contactpersoon</i>	Mw. Lisa Crijns (Crijns Rentmeesters)
<i>Status</i>	Definitief
<i>Datum</i>	29-11-2017

© 2017 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
	1.1 Aanleiding	8
	1.2 Vraagstelling	8
	1.3 Ligging van de planlocatie	9
	1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	9
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	10
	1.6 Toetsingskader	11
2	Wettelijk kader	14
	2.1 Inleiding	14
	2.2 Soortenbescherming	14
	2.2 Gebiedsbescherming	16
	2.3 Rode Lijst	16
3	Onderzoeksresultaat	18
	3.1 Methodiek	18
	3.2 Gebiedsbescherming	19
	3.3 Soortenbescherming	21
	3.3.1 <i>Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)</i>	21
	3.3.2 <i>Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)</i>	23
	3.3.3 <i>Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)</i>	24
	3.3.4 <i>Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)</i>	25
4	Conclusie en aanbeveling	26
	4.1 Gebiedsbescherming	26
	4.2 Soortbescherming	26
	4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	27
	4.4 Ontheffingsaanvraag	27
	4.5 Vervolgonderzoek	27
	4.6 Samenvattend	28
	Bronnen	30
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	32
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	34
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	36

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers hebben het voornemen tot het oprichten van een woning met bijgebouwen op een perceel gelegen langs de Esschebaan te Boxtel. Dit perceel is momenteel onbebouwd en staat kadastraal gergistreeerd als gemeente Boxtel, sectie G, nummer 3222. Crijns Rentmeesters bv te Someren heeft de opdracht om de oprichting van de woningen mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. In het kader van deze wettelijke kaders dient een quickscan flora en fauna te worden uitgevoerd. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

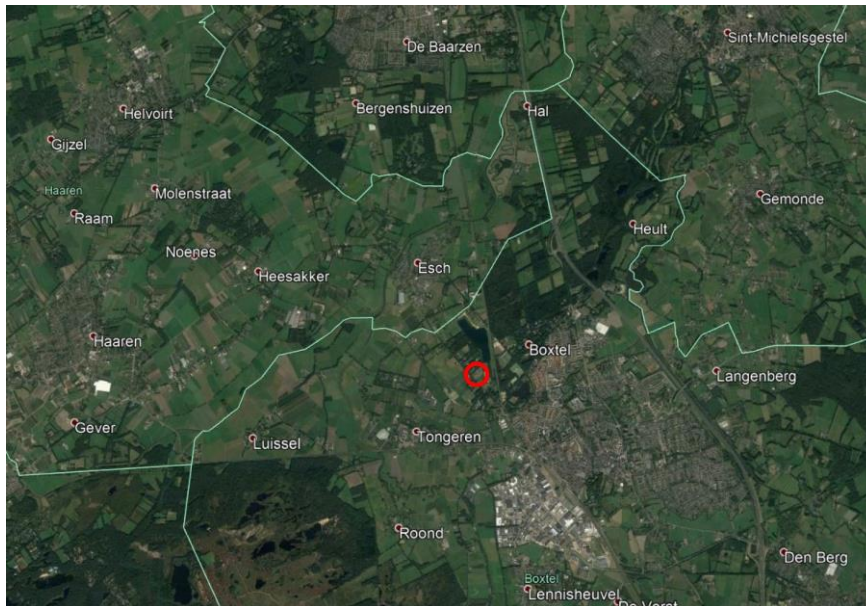
1.2 Vraagstelling

De uitvoering van de plannen kan mogelijk gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden.

Deze quickscan probeert daarom de volgende onderzoeksvragen te beantwoorden.

- Zijn er op de onderzoeklocatie beschermde planten en/ of diersoorten aanwezig of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten te verwachten?
- Is het onderzoeksgebied gelegen in de (naaste) omgeving van een beschermd natuurgebied?
- Is het uitvoeren van een vervolgonderzoek noodzakelijk?
- Is het noodzakelijk om een ontheffingsaanvraag voor de Wet natuurbescherming in te dienen?

1.3 Ligging van de planlocatie

*Fig.1. Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) in de omgeving.
Luchtfoto: Google Earth*

Het plangebied ligt op de korte afstand van 0,8 km noordwestelijk van de bebouwde kom van Bostel langs de Esschebaan in het buitengebied van de gemeente Bostel. De Esschebaan is een verbindingsweg tussen de woonkernen van Bostel en Esch en markeert op deze hoogte een landschappelijke scheiding tussen het agrarische omgeving aan de westkant van de weg en een bosrijke omgeving aan oostkant van de weg. Landschappelijk kan de omgeving aan de oostkant van de weg, waarbinnen het plangebied is gelegen, het best omschreven worden als een landgoederenparklandschap. Het gebied vervult hoofdfuncties voor natuur, recreatie en wonen. De recreatieve functie zal zeker versterkt worden door de ligging tegen de westrand van de bebouwde kom van Bostel, waardoor de druk op deze en andere gebiedsfuncties vanuit verstedelijkt gebied groot geacht kan worden. Een opvallend element dicht bij het plangebied is de recreatieplas de Langspier, die naar men kan verwachten voor de bevolking van Bostel een belangrijke recreatieve functie vervult. De meer open agrarische omgeving west van de Esschebaan bevat tal van kleinschalige landschapselementen en kenmerken van een beekdallandschap. De Esschebaan wordt aan beide zijde van het wegdek geflankeerd door rijen zomereiken als wegbomen. Buiten de de grote open waters van de recreatieplas de Langspier en iets zuidoostelijker van het plangebied gelegen Leijssenvan is er open water aanwezig in de vorm van kleine bosvijvers, veelal gelegen op particulier terrein. De omgeving kent van nature een schrale vochtige bodemgesteldheid en relatief hoog grondwaterpeil. Wat betreft bodemvochtigheid lijkt er een verschil te bestaan tussen de omgeving oost en west van de Esschebaan. De aanwezige kleine watergangen oost van de weg (kant van het plangebied) zijn van het niet-permanent watervoerende type die meestal droog staan. De kleine sloten aan de westkant lijken meer van het type dat permanent een waterpeil voert.

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

Het plangebied betreft een oppervlak kortgeschoren gecultiveerd grasland van een lage natuurwaarde dat beheerd wordt als gazon. In de zuidoosthoek is een verhoging aangebracht die geleidelijk afloopt in de richting van het plangebied en het visueel effect oplevert alsof het gazon in zuidoostelijke hoekpunt iets opgelicht wordt. Aan de achterkant van de verhoging zijn steile en ruig

begroeide taluds aanwezig. Zonder fysiek waarneembare begrenzing grenst het perceel langs de noord(west)grens aan het naburige perceel waar adres Esschebaan 22 is gevestigd. Buiten de bebouwing en omgevende siertuin is dit perceel op dezelfde wijze ingericht en vormen beide percelen visueel één gezamenlijk terrein dat functioneert als groenvoorziening voor de woning op adres Esschebaan 22. Een groenvoorziening die het beeld biedt van een grote monotone grasvlakte. Hoog opgaande begroeiingen zijn uitsluitend aanwezig aan de terreinranden.

Aan de straatkant worden beide percelen begrenst door een hek in combinatie met een jonge scheerhaag van beuken. Als begrenzing van het plangebied met een verruigd en verwaarloosd weiland aan de zuidkant van het terrein is een jonge houtwal met als dominerende boomsoort Zwarte els aangeplant. Daarnaast bevat de houtwal als hoog opgaande houtgewassen Ruwe berk, Zoete kers en Grauwe wilg. De onderbegroeiing bestaat uit ruigtekruiden, braam, sierstruiken en een Bamboe aanplant. In de zuidoosthoek zet deze houtwal zet zich voort langs de bovenrand van de verhoging. Aan de oostkant grenst het gezamenlijk terrein dat beide percelen vormen aan een terreindeel waar een verdelstation is gevestigd en, verder noordwaarts, aan een rommelig terrein dat half natuurlijk begroeid is. Op de terreingrens staat hier op het naburig perceel een waardevolle houtopstand van oude zomereiken. Aan de noordkant grenst het terrein dat beide percelen vormen aan een bebost particulier terrein met een opvallende en natuurlijk ingerichte bosvijver.

Fig.2. Verbeelding van de voorgenomen ontwikkeling.
Bron: Crijns Rentmeesters bv.)

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen

De beoogde ingrepen betreffen de bouw van een woning met bijgebouwen en aanleg van bestrating om de woning toegankelijk te maken vanaf de openbare weg. Voor deze ingreep hoeft geen bestaande bebouwing gesloopt te worden, noch houtbegroeiingen te worden geamoveerd. Ten behoeve van de bouw dienen graafwerkzaamheden uitgevoerd te worden wat een verstoring heeft op soorten die op en in de bodem leven. Zowel in de uitvoerende fase als daarna kan

de herontwikkeling leiden tot toename van verstorende omgevingsfactoren als licht- en geluidsbelasting, stikstofuitstoot en (alleen in de uitvoerende fase) bodemtrillingen indien heipalen noodzakelijk zijn.

1.5 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wn Soortenbescherming: hoofdstuk 3.3
- Wn gebiedsbescherming (NNN- gebied en Natura 2000): hoofdstuk 3.2

Niet aan de orde is

- Wn houtopstanden en AVP Bomenkap Boxtel; voor uitvoering van de ingreep worden geen houtopstanden geamoveerd
- Groenblauwe mantel; het plangebied ligt buiten de Groenblauwe mantel
- Ook niet van toepassing zijn Wav en Wvs daar de toetsing geen betrekking heeft op een veehouderij en landgoed.

Foto impressie van het plangebied

Fig.3. Het grondoppervlak waarop de nieuwbouw wordt gerealiseerd.

Fig.4. Zicht op het plangebied vanaf de Esschebaan.

Fig.5. Zicht op het plangebied vanaf de oostgrens.

Fig.6. Houtwal aan de zuidgrens van het plangebied

Fig.7. Zicht op woning van adres Esschebaan 22.

Fig.8.Esschebaan ter hoogte van het plangebied

Fig.9. Terreingrens oost.

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als “vast” kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffingsplichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als

voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term “opzettelijk” moet men ook de zgn. “voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke

belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbidingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslechteringtoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein behorende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 22 november 2017 uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was rond de 10 graden C, licht bewolkt, droog en een lichte wind (wk 3). Een weertype dat als tamelijk zacht herfstweer beoordeeld kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebied

-Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-structuren en ligt op voldoende geruime afstanden van deze gebieden om geen directe aantasting te verwachten. De dichtstbijzijnde groot oppervlak aaneengesloten NNN-gebied ligt op een afstand van 0,6 km hemelsbreed noordoostelijk van het plangebied. Aan dit NNN-gebied is het beheertype N15.02 (Dennen-, eiken- en beukenbos) toegekend en betreft het Landgoed Sparrenrijk. Op ongeveer dezelfde afstand noordwestelijk en zuidoostelijk liggen enkele losse snippers NNN-gebied waaraan respectievelijk het beheertype N 16.04 (Vochtig Bos met productie) en N06.06 (Zuur ven en Hoogveenven) is toegekend. Op veel grotere afstanden van meer dan 4 km ligt hoogwaardig NNN-gebied dat gekwalificeerd is als Natte natuurparel (Geelders, Mortelen en Velders Bosch)

Fig.10. Ligging van het plangebied (rood gemarkeerd)) ten opzichte van de NNN-structuren (helder gekleurde oppervlakken).
Bron: Provincie Noord-Brabant

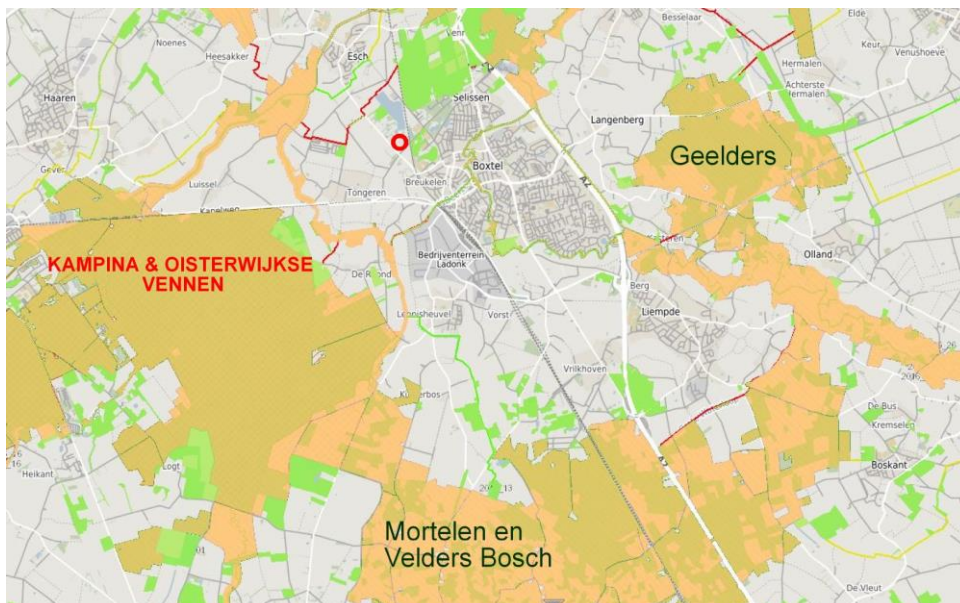

Fig.11. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebied Kampina & Oisterwijkse vennen en hoogwaardig NNN-gebied (Natte natuurparels)
Bron: Provincie Noord-Brabant

-Op een relatieve korte afstand van 2,5 km hemelsbreed ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied *Kampina & Oisterwijkse Vennen*. Op veel grotere afstanden van 8 tot 12 km liggen de Natura 2000 gebieden *Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek* en *Drunensche Duinen & Leemputten*.

Effecten

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura 2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebieden zijn op relatief korte afstand gelegen, echter wel op voldoende afstand om te verwachten dat factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting niet van invloed zijn of niet significant bijdragen aan de reeds bestaande omgevingsbelasting op deze gebieden. De Natura 2000 gebieden zijn op voldoende afstand gelegen om geheel geen invloed van genoemde kort reikende factoren te verwachten. De enige factor die op grotere afstanden werkzaam is de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan verhoging van deze factor plaats vinden ten gevolge de uitstoot van bouwverkeer en machines die tijdens de bouw gebruikt worden. Na de bouw kan ten gevolge van de woonfunctie en extra verkeersbewegingen die deze genereert een toename van de uitstoot verwacht worden. Echter gelet op de schaal en aard van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen toename van de stikstofdepositie verwacht die een significante bijdrage levert aan de bestaande achtergronddepositie op NNN-gebied en Natura 2000 gebied of overschrijding van drempelwaarden kan betekenen.

Conclusie

Er worden daarom geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied kunnen eveneens geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

-Het plangebied ligt te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied van reptielen die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn om deze in de nabijheid van het plangebied te verwachten. Zover deze in Brabant voorkomen (Gladde slang) eisen deze tevens te specifieke biotoopeisen om deze nabij het plangebied te verwachten

-Beschermden soorten van deze categorie uit de groep van amfibieën die in de omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker) zijn te specifiek gebonden aan heide, heideachtig terrein en hoogwaardig watermilieu om deze in de directe omgeving van het plangebied te verwachten. De enige amfibiesoort die op basis van het historisch verspreidingsbeeld en habitatvereisten dicht bij het plangebied verwacht kan worden is de Kamsalamander. Binnen de omgeving rond het plangebied zijn de omstandigheden gunstig wat betreft de biotoopvereisten om de soort te verwachten. De specifieke biotoopvereisten ontbreken echter geheel binnen het grote open oppervlak waaruit het plangebied bestaat. Doormiddel van bronnenonderzoek werden geen aanwijzingen gevonden dat de soort recent in de nabije omgeving is waargenomen. Gelet op de zeldzaamheid van de soort in de omgeving en ongeschikt van het plangebied voor de soort kan deze voor het plangebied uitgesloten worden.

-Ook soorten uit de groep van insecten (libellen, vlinders, kevers) die in de omgeving voorkomen zijn grotendeels te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en een kwalitatief hoogwaardig ecologisch watermilieu van beken en vennen om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten.

- De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmos; ook deze kunnen op basis van de biotoopeisen en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden.

-De Habitatrichtlijn beschermt een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Bever en Otter maken landelijk een opmars. De Otter kan op basis van zijn zeldzaamheid binnen de lokale natte biotopen van beek en plas voorlopig nog uitgesloten worden. De Bever maakt momenteel een opmars langs de Aa en Dommel in zuidelijke richting nadat deze zo'n 10 jaar geleden voor het eerst langs de Maas ter hoogte van 's-Hertogenbosch werd waargenomen. Recente waarnemingen op zo'n 6 km afstand van het plangebied langs de Dommel ter hoogte van Halder zijn bekend (bron: stadsecologen gemeente 's-Hertogenbosch). De soort is strikt gebonden aan het directe overstromingsgebied van rivieren en beken met nabijheid van wilgenvloedbos. Het plangebied ligt geheel buiten dit habitatgebied en is daardoor op geen enkele manier relevant voor de Bever.

-De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder kader).

Vleermuizen

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek worden binnen de omgeving zeker de Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Gewone grootoorvleermuis en mogelijk Watervleermuis verwacht. Van deze soorten is alleen de Rosse vleermuis een boombewoner; grootoorvleermuizen, Ruige dwergvleermuis en watervleermuizen kunnen zowel bebouwing als boomholten bewonen, de beide andere soorten bewonen uitsluitend bebouwing. Van de genoemde soorten kan vooral de Gewone dwergvleermuis, veruit de meest algemeen voorkomende vleermuis in Nederland, nabij het plangebied verwacht worden. In het algemeen ligt het plangebied in een omgeving die bijzondere geschiktheid toont als foerageergebied van vleermuizen. Zowel voor soorten die binnen het open als besloten landschap foerageren.

Veldbezoek

Het oppervlak grondgebied waaruit het plangebied bestaat bevat geen enkel element, als bebouwing of holle bomen, dat van belang kan zijn om verblijf aan vleermuizen te bieden. Oudere bomen op aangrenzend terrein die verblijfplekken kunnen bevatten liggen voldoende ver buiten de invloedsfeer van de ingreep en toekomstige bebouwing om eventueel aanwezige verblijfplekken (van b.v. de Rosse vleermuis) niet te verstoren. Foerageeractiviteit wordt vrijwel zeker langs de houtbegroeiingen aan de terreinranden verwacht. In het algemeen wordt verwacht dat de omgeving rond het plangebied als gevolg van een grote diversiteit aan landschappelijke elementen meer dan van een gemiddeld belang is als foerageergebied van vleermuizen. Als verplaatsingsstructuur door het open landschap kunnen de rijen wegbomen langs de Esschebaan van bijzonder belang zijn. Echter er wordt verwacht dat het grote open oppervlak grasland waar het plangebied grotendeels uit bestaat geheel vermeden zal worden door vleermuizen.

Conclusie

-Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling kunnen geheel uitgesloten worden. Daarom worden geen negatieve effecten op de jaarrond beschermde verblijfsplaatsen en verblijfsmogelijkheden van vleermuizen verwacht.
-Als gevolg van de herontwikkeling wordt geen aantasting van foerageergebied noch groenstructuren die van belang zijn als trek- en verplaatsingsstructuren verwacht indien zorgvuldig om gegaan wordt met lichtbelasting op de directe omgeving zowel in de uitvoerende fase als daarna. Vermeden dient

te worden dat verlichting direct gericht wordt op groenstructuren waarlangs vleermuizen foerageren. Overwogen kan worden om vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken of verlichting die aangestuurd wordt door sensoren.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Toelichting

Alle vogels die binnen Europa als inheems worden aangemerkt vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn, en v daardoor binnen de Wet Natuurbescherming onder het strikte Europese beschermingsregiem. Tijdens het broedseizoen ook nesten en broedplekken van vogels beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het ga erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd; deze worden als jaarrond beschermd aangeduid. Als nestendoor een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, afhankelijk van de soort en nestgebruik een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie 1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Ro Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet nodig buiten het broedseizoen

Soorten: Overige soorten

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting bovenstaand kader).

Categorie 1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek

Op basis van de omgevingskenmerken van enerzijds een bosrijk parkachtig landschap en anderzijds een kleinschalige agrarische omgeving kan een breder scala aan vogelsoorten uit deze beschermingscategorie verwacht worden. Dit betreffen zowel soorten die als uitgesproken cultuurvolger binnen het kleinschalig agrarisch landschap gelden als soorten die meer gebonden zijn aan bos en het open veld. Binnen omgeving zijn de omstandigheden gunstig om als specifieke cultuurvolgers die verblijf in of aan bebouwing zoeken als de Huismus en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) te verwachten. Tevens zijn de omstandigheden gunstig om soorten te verwachten van bos en bosranden als Ransuil en Bosuil die respectievelijk in oude vogelnesten en in boomholten nestelen, en kleine roofvogels als Sperwer en Boomvalk die zelf hun nesten in bomen maken.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van die wijzen op aanwezigheid van deze soorten en hun verblijfplekken. Het plangebied toont door het ontbreken van bebouwing en

geschikte bomen geen enkele geschiktheid om jaarrond beschermde vaste verblijfplekken van vogels uit deze beschermingscategorie te verwachten. Er werden ook geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van verblijfplekken binnen de directe omgeving van het plangebied.

Het grote oppervlak van het plangebied buiten de terreinranden is ten gevolge van het huidige beheer tevens geheel ongeschikt om deel uit te maken van het functioneel leefgebied van deze vogelsoorten. De directe omgeving buiten het plangebied toont echter wel een grote geschiktheid om deel uit te maken van het functioneel leefgebied van uilen en andere roofvogels.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplekken. Wel dient de aanbeveling om verstoring door lichtbelasting op de omgeving, zowel in de uitvoerende fase als daarna, zoveel mogelijk te beperken met het oog op mogelijk foerageergebied van uilen op naburig terrein.

Categorie2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Ook voor soorten uit deze categorie ontbreekt geschikte nestplaatsen in of aan bebouwing en in bomen. Waarnemingen uit deze categorie betroffen algemene soorten stads- en tuinvogels als Ekster, Koolmees en Pimpelmees en werden voornamelijk langs de terreinranden gedaan. Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen negatief effect verwacht op de staat van instandhouding van soorten uit deze categorie.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Tijdens het veldbezoek werd uitsluitend enige activiteit van algemene tuinvogels vastgesteld. Broedgevallen worden uitsluiten in het groen buiten de directe invloedssfeer van de ingreep verwacht. Het grote oppervlak grasland is als gevolg van het reguliere onderhoud dat tot een structuurarm grasland leidt dat geen dekking aan broedvogels biedt, geheel ongeschikt voor groundbroeders. Ten gevolge van de voorgenomen ingreep kan beschadiging of vernietiging van nesten van broedvogels uitgesloten worden.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)

-Beschermde soorten van deze categorie uit de groepen van amfibieën (Vinpootsalamander) reptielen (Levendbarende hagedis, Hazelworm) die in de omgeving voorkomen zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, vochtig bos en zwak gebufferde waters om binnen het plangebied en directe omgeving te verwachten. Voor de Alpenwatersalamander is er in principe in de omgeving van het plangebied geschikte habitat aanwezig in de vorm van bos en bosvijvers. Echter het plangebied ligt te ver buiten de Brabantse (tevens landelijk) kernen van het verspreidingsgebied in het oosten en westen van de provincie om de verwachtingskans als hoog in te schatten. De Levendbarende hagedis is de meest algemene reptielsoort in Noord-Brabant en kent een specifieke binding met heide en heideachtig terrein. De Hazelworm is in het algemeen een zeldzame verschijning binnen de provincie Noord-Brabant. Binnen de bredere omgeving is deze van enkele plekken (Kampina, Geelders) bekend uit het biotooptype van vochtig bos. Binnen de begrenzing van het plangebied ontbreken geheel de condities om alle hier genoemde soorten te verwachten.

-Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, libellen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert) en kreeftachtige (Europese rivierkreeft).

- Binnen het half natuurlijk milieu ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van nationaal beschermde plantensoorten te verwachten.
- De enige beschermde soorten uit deze categorie die met enige waarschijnlijkheid dicht bij het plangebied verwacht kunnen worden betreffen soorten uit de soortgroep van zoogdieren.

Zoogdieren

Bronnenonderzoek

Op basis van landschapskenmerken en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt nabij het plangebied verwacht worden. Dit betreft Das, Eekhoorn, Steenmarter en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). De Steenmarter is in de omgeving van Boxtel nog een zeldzame verschijning. Waarneming worden gemeld uit Liempde (Natuurwerkgroep Liempde op de website Mooiboxtel.nl). De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze soorten komen overal algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Binnen een bosrijke omgeving als deze kan altijd de Eekhoorn verwacht worden. Het plangebied ligt binnen een omgeving die waarschijnlijk te verstoord is om deel uit te maken van het leefgebied van de Das. De optimale leefomgeving betreft meer agrarisch gebied en de soort zal de meer verstedelijkte omgeving nabij het plangebied mijden.

Veldbezoek

Het grote oppervlak aan grasland waar het plangebied uit bestaat is als gevolg van zijn regulier onderhoud waardoor zich geen vegetatiestructuur kan ontwikkelen die dekking en beschutting biedt, geheel ongeschikt voor alle grondgebonden zoogdieren. Zover deze aanwezig zijn zullen deze zich voornamelijk langs de terreinranden bewegen waar beschutting is en foerageermogelijkheden zijn. Tijdens het veldbezoek werden geen waarneming gedaan die wijzen op recent bezoek van soorten uit deze groep.

Conclusie

Op basis van veldbezoek worden geen negatieve effecten ten gevolge van de ingreep verwacht die tot vernietiging of beschadiging leidt van verblijfplekken van nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor momenteel geen vrijstelling geldt. Zover deze aanwezig zijn worden die uitsluitend aan de terreinranden verwacht en niet binnen het oppervlak waar de ingreep plaats vindt.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Ook voor deze soortgroep biedt het plangebied buiten de terreinranden te weinig beschutting om de verwachtingskans hoog in te schatten. Een aantal algemeen voorkomende kleine zoogdieren als spitsmuizen, woelmuizen, Bosmuis, Egel waarvoor een vrijstelling geldt worden dan ook voornamelijk aan de terreinranden verwacht. Dit geldt ook voor de vrijgestelde soorten uit de groep van amfibieën, waarvan enkele zeer algemene soorten als Bruine kikker en Gewone pad, die wat verder van het water afzwerven, verwacht kunnen worden.

Voor deze vrijgestelde beschermde soorten en soorten die buiten elk beschermingsregiem vallen geldt alleen de zorgplicht, d.w.z. onnodige verwonding, doden en verstoring dient te worden voorkomen. In het bijzonder dient daarom zorgvuldig te werk worden gegaan bij graafwerkzaamheden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied

Gelet op de kleinschaligheid van de ontwikkeling en afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied uitgesloten worden. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Op NNN-gebied worden geen negatieve invloeden verwacht gelet op de afstand, schaal en aard van ontwikkelingen. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soorten die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en met enige waarschijnlijkheid binnen het plangebied verwacht kunnen worden zijn vleermuizen en in het bijzonder de Gewone dwergvleermuis. Deze zullen voornamelijk foeragerend langs de randen van het plangebied aangetroffen worden, waarbij het grote oppervlak grasland waaruit het plangebied bestaat vermeden zal worden. Binnen het plangebied en de directe invloedssfeer daarvan ontbreken geschikt verblijfsmogelijkheden.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Verblijfplekken worden binnen het plangebied en invloedssfeer daarvan niet verwacht. Aanwezigheid van deze soorten zal zich voornamelijk beperken tot de terreinranden; het open en onbeschutte grasland waar de ingreep plaats vindt zal vermeden worden. Er wordt niet verwacht dat de voorgenomen ontwikkeling op enige wijze hun leefgebied zal schaden.

-Er ontbreken binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt of andere elementen die beschermd zijn als onderdeel van de functionele leefomgeving die deze verblijfplekken in stand houdt. Zover deze in de omgeving aanwezig kunnen zijn kunnen afdoende maatregelen genomen worden om verstoring ten gevolge van de voorgenomen herontwikkeling te voorkomen.

-Niet geheel uitgesloten kunnen worden een aantal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Ook deze soorten zullen voornamelijk aan de terreinranden ophouden. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden dat het grote oppervlak sterk gecultiveerd grasland waar het plangebied uit bestaat en waar de ingreep plaats vindt weinig ecologische kwaliteiten biedt. De ecologische kwaliteiten die het plangebied biedt zijn voornamelijk aan de terreinranden waar hoog opgaande begroeiingstructuren aanwezig zijn te vinden. Hier kunnen vogels broedgelegenheid vinden, vleermuizen foerageren en klein zoogdieren beschutting en voedsel vinden. Indien een aantal voorzorgmaatregelen, zoals het voorkomen van een overmaat aan lichtbelasting op de omgeving, in acht worden genomen, worden als gevolg van de uitvoering van de plannen en de herontwikkeling van de locatie geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijzondere voorzorgsmaatregelen

- In verband met mogelijk foerageergebied van vleermuizen en uilen op naburig terrein en langs groenstructuren die voor deze soorten van belang kunnen zijn dient het aanbeveling om de lichtbelasting op de omgeving zoveel mogelijk te beperken zowel in de uitvoerende fase als bij de nieuwe functie die het plangebied krijgt. Vermeden dient te worden dat felle lampen gericht worden op de omgeving buiten het plangebied. Tijdens de bouw dient ter aanbeveling de bouwverlichting zo veel mogelijk te beperken en bij herinrichting om naar een lichtplan te streven waarbij weinig lichtuitstrooiing naar de omgeving is.

Aanbevelingen

- Voor het behoud en versterking van de ecologische kwaliteiten dient het aanbeveling om de aanwezige houtstructuren intact te laten en bij herinrichting naar een aanplant van inheemse soorten te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving.
- Aanbeveling dient om de grasmat tot aan de ingreep kort afgemaaid te houden, zodat het plangebied ongeschikt blijft voor beschermde soorten. Dit om te voorkomen dat deze schade kunnen ondervinden door de uitvoering van de werkzaamheden.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Een ontheffingsaanvraag wordt niet noodzakelijk geacht.

4.5 Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en strikt beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk indien niet gegarandeerd kan worden dat nesten broedvogels niet intact kunnen blijven.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, Uitgave RAVON 2005.

Internetsites

- www.brabant.nl
- [www. Verspreidingsatlas.nl](http://www.Verspreidingsatlas.nl)
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te storen	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grijsvliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverswaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende water-weegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpemelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvliinder	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervliinder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpemelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooi-beestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwater-roofkever	Dytiscus lattisimus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte water-roofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfin	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

2.2 Nationaal beschermde soorten

Nederlandse naam	Latijnse naam				
Planten (76)					
Akkerboserbloem *	Ranunculus arvensis	Smalle raai *	Galeopsis angustifolia	Hazelworm	Angitia fragilis
Akkerdooizaad *	Tortilis arvensis	Spijs havigskruid *	Hieracium lacunculata	Levendbarende hagedis	Lacerta vivipara
Akkerogenroost *	Odonites vernus vernus	Seendbraam *	Rubus saxatilis		
Beklijnde ogenroost *	Euphrasia rosakoviana	Sidje wolfsmelk *	Euphorbia sicca	Ringslang	Natrix natrix
Berggarnander *	Teucrium montanum	Tengere distel *	Carduus tenuiflorus		
Bergnachorcht *	Plantanthera chlorantha	Tengere veldmuur *	Minuartia hybrida	Vissen (6)	
Blaasvaren	Cystopteris fragilis	Trosgarnander *	Teucrium boeys	Beekdonderpad	Cottus rheneanus
Blaauw guichelheil *	Anagallis arvensis foemina	Veenbloembies *	Scheuchzeria palustris	Beekprik	Lamproloma planeri
Bokkenorchis *	Himantoglossum hircinum	Vliegenorchis	Ophrys insectifera	Elrits	Phoxinus phoxinus
		Vroege ereprijs *	Veronica praecox	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus
Bosboterbloem *	Ranunculus pol. nemorosus	Wilde averuit *	Anemone c. campensis	Grote modderkrutjer	Misgurnus fossilis
Bosdravik *	Bromopsis r. benekenii	Wilde ridderspoor *	Consolida regalis	Kwabaal *	Lota lota
Brave hendrik *	Chenopodium bonus-henricus	Wilde welt *	Melampyrum arvense		
		Wolfskers *	Atriplex bella-donna	Vlinders (20)	
Brede wolfsmelk *	Euphorbia platyphylla	Zandwolfsmelk *	Euphorbia segutiana	Aardbeetvinder *	Pyrgus malvae
Breed wolfgroen *	Eriophorum latifolium	Zinkvoolje	Viola lutea calamitaria	Bospaelmoer-vlinder *	Melitaea athalia
Bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Zweedse kornoelje *	Cornus suecica	Bruin dikkopje	Erynnis tages
Dennenorchis *	Goodyera repens			Bruine elkenpage *	Saxatilis ilicis
Dreps *	Bromus secalinus	Zoogdieren terrestrisch (31)		Duinpaelmoer-vlinder *	Argynnis niobe
Echte garnander *	Teucrium cham. germanicum	Aardmuis	Microtus agrestis	Gentiaanblauwje *	Maculinea alcon
		Boommarter	Martes martes	Grote paelmoer-vlinder *	Argynnis aglaja
Franjegentiaan	Gentiana ciliata	Bosmuis	Apodemus sylvaticus	Grote vos *	Nymphalis polychloros
Geelgroene wespenorchis *	Epipactis muellieri	Bunzing	Mus mus	Grote weerschijn-vlinder *	Apatura iris
Geplootde vrouwenmantel *	Alchemilla subcrenata	Damhart	Dama dama	Iepenpage	Saxatilis w-album
Gesande veldsla *	Valeriana denigata	Das	Meles meles	Kleine heetvinder *	Hipparchia siadlinus
Gevlekt zonnegroen *	Tuberaria guttata	Dwergmuis	Microtus minutus	Kleine Ijsvogel-vlinder *	Umenitis camilla
Glad biggenkruid *	Hypochaeris glabra	Dwergspiesmuis	Sorex minutus	Kommavinder *	Hesperia comma
Gladde zegge *	Carex laevigata	Edelhert	Cervus elaphus	Sleedoornpage *	Thecla betulae
Groene nachorcht	Coeloglossum viride	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Spiegeldikkopje *	Heteropterus morpheus
Groensteel *	Asplenium viride	Egel	Erinaceus europaeus	Veenbesblauwje *	Plebeus optileae
Groot spiegelklokje *	Legousia speculum-veneris	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Veenbospaelmoer-vlinder	Bolorta aquilonaris
Grote bosaardbei *	Fragaria moschata	Gewone bosspiesmuis	Sorex araneus	Veenhootbeestje	Coenonympha tullia
Grote leeuwenklauw *	Aphanes arvensis	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Veldpaelmoer-vlinder	Melitaea cinxia
Honingorchis	Hemerocallis monorchis	Haas	Lepus europaeus	Zilveren maan *	Bolorta selene
Kalkboserbloem *	Ranunculus polyanthus ssp. polyanthoides	Hermelijn	Mus mus		
Kalkkeertje *	Centaurea calcitrapa	Hutspiesmuis	Crocidura russula	Libellen (8)	
Karchutseranjer *	Dianthus carthusianorum	Konijn	Oryctolagus cuniculus	Beekrombout *	Gomphus vulgaris
Karwijnsel *	Selinum carvifolia	Molmuis *	Arvicola scherman	Bosbeekjuffer *	Calopteryx virgo
Kleine ereprijs *	Veronica verna	Ondergrondse woelmuis	Microtus subterraneus	Donkere waterjuffer *	Coenagrion armatum
Kleine Schorsener *	Scorzonera humilis	Ree	Capreolus capreolus	Gevlekte glanslibel *	Somatochlora flavomaculata
Kleine wolfsmelk *	Euphorbia exigua	Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	Gewone bronlibel *	Cordulegaster boltonii
Kluwenklokje	Campanula glomerata	Seenmarter	Martes foina	Hoogveenglanslibel *	Somatochlora arctica
Knolladhyrus *	Lathyrus linifolius	Tweekleurige bosspiesmuis	Sorex coronatus	Kempense heidelibbel *	Sympetrum depressiusculum
Knolspleet *	Flitpendula vulgaris	Veldmuis	Microtus arvalis	Speerwaterjuffer *	Coenagrion hastulatum
Korensla *	Amorpha minima	Veldspiesmuis	Crocidura leucodon		
Kranskarij *	Carum verticillatum	Vos	Vulpes vulpes	Kevers (1)	
Kruipdijm *	Thymus praecox	Waterspiesmuis	Neomys fodiens	Vleggend hert	Lucanus cervus
Lange zonnedaauw	Drosera longifolia	Wezel	Mus mus	Overige soorten (1)	
Liggende ereprijs *	Veronica prostrata	Wild zwijn	Sus scrofa	Europese rivierkreeft	Asiatius asiaticus
Moerasgarnander *	Teucrium scordium	Woelrat	Arvicola terrestris		
Muurbloem	Erysimum cheiri	Zoogdieren marien (2)			
Naakte lathyrus *	Lathyrus aphaca	Gewone zeehond	Phoca vitulina		
Naaldenkervel *	Scandix pecten-veneris	Grijze zeehond	Halichoerus grypus		
Pijlscheefkelk	Arabis h. sagittata	Amfibieën (8)			
Roggelelie *	Lilium bulbiferum croceum	Alpenwater-salamander	Triturus alpestris		
Rood peperboomje *	Daphne mezereum	Bruine kikker	Rana temporaria		
Rozenkransje *		Gewone pad	Bufo bufo		
Ruw paelzaad *		Kleine water-salamander	Triturus vulgaris		
Stofzaad *		Meerkikker	Rana ridibunda		
Scherpkruud *		Middelste groene kikker	Rana klepton esculenta		
Schubvaren		Vinpoosalamander	Triturus helveticus		
Schubzegge *		Vuursalamander	Salamandra salamandra		
		Reptielen (4)			
		Adder	Vipera berus		

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

